

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI
SEDMI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE
ŠKOLSKA GODINA 2003./2004.

ZAPORKA: _____

BROJ BODOVA : _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA :

1. _____

2. _____

3. _____

NAPUTCI : - zadatke rješavate 60 minuta

- pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom
- jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
- osobna imena pišite izvorno

I. ODGOVORITE NA POSTAVLJENA PITANJA

1. Kako nazivamo promjenu u proizvodnji izazvanu primjenom parnog stroja 70-ih godina 18. stoljeća u Engleskoj? _____

2. Navedite naziv dokumenta Thomasa Jeffersona iz 1776. kojim su prvi put u povijesti utvrđena neotuđiva ljudska prava na život, slobodu, jednakost i sreću, pravo na otpor ugnjetaču i kojim su utemeljene Sjedinjene Američke Države?

3. Što je postala francuska apsolutna monarhija 1791. kada je Narodna ustavotvorna skupština izglasala prvi francuski ustav? _____

4. Kako nazivamo slovenske i hrvatske zemlje južno od Save ujedinjene pod francuskom upravom (1809. – 1813.) sa sjedištem u Ljubljani ? _____

5. Kako nazivamo sukob Unije i Konfederacije (1861. – 1865.) koji se završio oslobađanjem svih crnih robova ? _____

6. Koje su se dvije hrvatske zemlje sjedinile 1881. nakon što je Austro – Ugarska okupirala Bosnu i Hercegovinu ? _____

7. Čiji su predstavnici sudjelovali po prvi puta u radu Hrvatskog sabora 1848. go –
dine uz predstavnike plemstva i visokog svećenstva ? _____

8. Koji je zahtjev Narodnjaka sadržan u 14. točki « Zahtijevanja naroda » u ožujku
1848. glede staleškog poretka i položaja seljaštva ? _____

9. U kojim državnim poslovima je Hrvatska bila samostalna u odlučivanju prema
Hrvatsko – ugarskoj nagodbi 1868. ? _____

10. Navedite ime hrvatskog bana u čije doba je 1874. počelo s radom Sveučilište u
Zagrebu, ozakonjena sloboda sastajanja i sloboda tiska . _____
11. Protiv čijeg banovanja su bile organizirane demonstracije sveučilištaraca 1895.
nezadovoljnih madarizacijom i gušenjem političkih sloboda , kada je Zagreb
ugostio kralja Franju Josipa I. ? _____
12. Koje su europske zemlje nezadovoljne do tada osvojenim brojem i kvalitetom
kolonija stvorile Trojni savez ? _____

13. Kako nazivamo poremećaj u kapitalističkoj proizvodnji izazvan zasićenošću tržišta određenom robom s posljedicama u propadanju manjih poduzetnika i otpuštanju mnogobrojnih radnika ? _____

14. Kako se zvao političar i književnik koji je prvi otvoreno odbacio ilirsko i jugoslavensko ime , osudio velikosrpsko negiranje hrvatskog imena i jezika ističući državotvornost hrvatskog naroda ? _____

II . DOPUNITE REČENICE RIJEČIMA KOJE NEDOSTAJU

15. Izabran općim pravom glasa 1792. kao predstavničko tijelo _____ je u doba rata s protufrancuskom koalicijom ukinuo monarhiju i proglasio Francusku republikom.

16. Prema Ustavu SAD 1787. najvišu zakonodavnu vlast ima _____ a najvišu izvršnu i vrhovnu vojnu vlast ima _____ .

17. Ratujući protiv austrijske vojske u sjevernoj Italiji Napoleon je 1797. osvojio Veneciju i ukinuo _____ čime je prestala njena višestoljetna vlast u Dalmaciji i Istri .

18. Pošto su hrvatski graničari i panduri pružili pomoć _____ u ratu za naslijeđe, ona je obnovila u Slavoniji _____ i _____ županiju i vratila ih u sastav Banske Hrvatske.
19. Ogorčeni centralizmom i germanizacijom kralja Josipa II. hrvatski plemići u strahu od bečkog apsolutizma dio političkih i finansijskih ovlasti prenijeli su na _____ 1790. godine.
20. Premda je bio kajkavac _____ je 1830. objavio _____ - slavenskog _____ i zalagao se da štokavsko narječje postane zajednički književni jezik svim Hrvatima.
21. Na općenjemačkom saboru u Frankfurtu na Majni bogato građanstvo zalagalo se za ujedinjenje svih njemačkih zemalja i stvaranje « _____ » uključujući i Austriju.
22. Ban Josip Jelačić zabranio je hrvatskim uredima sprovođenje odluka ugarske vlade i u svibnju 1848. imenovao članove _____ kao prve samostalne hrvatske vlade.

23. Na zasjedanju _____ prihvaćen je prijedlog Narodne stranke da je Hrvatska voljna stupiti u realnu uniju s Ugarskom ako ona prizna samostalnost i teritorijalnu cjelovitost hrvatske .
24. Krivotvorenjem Hrvatsko – ugarske nagodbe 1868. uz kraljevo odobrenje Mađari su došli u posjed _____ koja će biti njihovom lukom na Jadranu.
25. Nakon što su južna i srednja Italija pripojene Pijemontu proglašeno je u Torinu 1861. _____ s kraljem Vittorio Emanuelom II .
26. Nakon bosansko – hercegovačkog ustanka 1875. i uplitanja velikih sila nastao je problem opstanka Osmanlijskog Carstva na Balkanu kao Velika _____
27. U svojoj poslanici Rerum novarum _____ jasno je progovorio o nezasluženoj bijedi radnika, zahtjevima za pravedniju plaću te o pravu na dostojan život radničkih obitelji .
28. Austro – ugarskom nagodbom 1867. Dalmacija i Istra pripale su _____ a Hrvatska i Slavonija _____ polovici Monarhije , dok je Vojna Krajina podređena zajedničkom Ministarstvu rata u Beču .

III . U NAVEDENIM TVRDNJAMA ZAOKRUŽITE SAMO JEDAN ODGOVOR

29. Da je jedini put u socijalizam proleterska revolucija dokazivali su 1848. godine :

- a) Saint-Simon
- b) Robert Owen
- c) Karl Marx i Friederich Engels
- d) Maximilian Robespierre

30. Očuvati vlast plemstva u europskim feudalnim državama , spriječiti razvoj

nacionalnih pokreta i liberalnih ideja kao glavni cilj odredio je Bečki kongres :

- a) 1812 .
- b) 1815 .
- c) 1830 .
- d) 1848 .

31. Gradnjom Karolinske ceste 1727. i Jozefinske ceste 1779. važno prometno i

trgovačko središte postao je :

- a) Zagreb
- b) Varaždin
- c) Sisak
- d) Karlovac

32. U doba neoapsolutizma u hrvatske urede i škole uveden je :

- a) njemački jezik
- b) hrvatski jezik
- c) mađarski jezik
- d) latinski jezik

33. Bulom pape Pia IX . Zagrebačka biskupija uzdignuta je u čast nadbiskupije a prvi nadbiskup zagrebački postao je :

- a) Maksimilijan Vrhovac
- b) Juraj Haulik
- c) Juraj Strossmayer
- d) Juraj Dobrila

34. Sjedište Dalmatinskog sabora u drugoj polovici 19 . stoljeća bilo je u :

- a) Zadru
- b) Splitu
- c) Trogiru
- d) Dubrovniku

35. Dubrovačku Republiku ukinuo je francuski maršal Marmont :

- a) 1805.
- b) 1806.
- c) 1807.
- d) 1808.

36. U Istarskom saboru u Poreču govorilo se isključivo službenim :

- a) talijanskim jezikom
- b) njemačkim jezikom
- c) hrvatskim jezikom
- d) latinskim jezikom

37. Protivnici sjedinjenja Dalmacije s Hrvatskom 70 – ih godina 19. stoljeća bili su :

- a) mađaroni
- b) autonomaši
- c) narodnjaci
- d) franjevci

38. Predstojnik Odjela za bogoštovlje i nastavu u Khuenovo doba koji je organizirao gradnju mnogih škola, bolnica, muzeja i kazališta, te poticao hrvatsku kulturu i obrazovanje bio je :

- a) Ladislav Pejačević
- b) Josip Gržanić
- c) Josip Frank
- d) Isidor Kršnjavi

IV . BROJEVIMA OD 1 DO 4 OZNAČITE REDOSLIJED NAVEDENIH
POVIJESNIH DOGAĐAJA

39. _____ Hrvatski proglašen službenim u uredima i školama prvi puta
_____ Mađarski jezik uveden u hrvatske škole kao obvezatan
_____ Prvi govor u Saboru na hrvatskom jeziku
_____ Zabranjena službena uporaba hrvatskog jezika , grba , zastave
40. _____ Krimski rat
_____ Austro – ugarska vojska okupirala Bosnu i Hercegovinu
_____ Berlinski kongres
_____ Bosansko – hercegovački ustanak
41. _____ Otvoreno Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu
_____ U «Daniczi » objavljen tekst pjesme Horvatzka domovina
_____ Ukinuti feudalni odnosi u Banskoj Hrvatskoj
_____ Ban Šokčević sazvaio Sabor na zasjedanje
42. _____ U Francuskoj proglašena Druga Republika
_____ Bečki kongres obnovio feudalni poredak i monarhiju
_____ U Francuskoj proglašena ustavna monarhija
_____ Napoleon I . Proglasio Francusko Carstvo

43. _____ Srpanjske žrtve u Zagrebu
_____ Rakovička buna
_____ Sjedinjenje Vojne i civilne Hrvatske
_____ Skidanje dvojezičnih grbova
44. _____ Proglašeno Drugo Njemačko Carstvo
_____ Pruska porazila Austriju
_____ Francuska i Pijemont porazili Austriju
_____ Pruska porazila Francusku

V. POVEŽITE NAVEDENE POJMOVE S NJIHOVIM OBJAŠNJENJIMA

45. _____ Abolicionizam a) dobrovoljno ili prisilno odricanje od vlasti
_____ Antanta b) vojno – politički savez konzervativnih monarhija
_____ Sveta Alijansa c) vojni savez najvećih kolonijalnih sila
_____ Abdikacija d) pokret za ukidanje ropstva
46. _____ Oktroirani ustav a) najava političkih sloboda nakon neoapsolutizma
_____ Rujanski manifest b) Sabor odbacio Nagodbu kao nevažeću
_____ Listopadska diploma c) vladarsko pravo prenosi na ženu habsburške loze
_____ Hrvatska pragmatička d) učvrstio prevlast Bečkog dvora
sankcija

47. ___ Disertatia a) ukidanje feudalizma,demokratske slobode,ujedinjenje
___ Proljeće naroda b) prvi hrvatski moderni politički program
___ Bitka naroda c) sjedinjenje i samostalnost hrvatskih zemalja
___ Zahtijevanja d) protufrancuska koalicija slama Napoleona I .
 naroda
48. ___ Prosvjetiteljstvo a) neograničena vlast kralja
___ Urbanizacija b) jednakost građana. obrazovanje puka, vladavina uma
___ Apsolutizam c) sveukupnost društvene preobrazbe u 19.stoljeću
___ Modernizacija d) usvajanje gradskog načina života, širenje gradova
49. ___ Narodne novine a) novine Gradišćanskih Hrvata
___ Zora Dalmatinska b) prve novine na hrvatskom jeziku,Zadar 1806.
___ Kraglski Dalmatin c) Gajeve novine nakon zabrane ilirskog imena
___ Naše novine d) predpreporodne novine u Zadru 1844.

VI. POVEŽITE POVIJESNE OSOBE S NJIHOVOM ULOGOM, POSTIGNUĆEM

50. ___ Eugen Kvaternik a) Narodna stranka
___ Levin Rauch b) Samostalna narodna stranka
___ J . J . Strossmayer c) Stranka prava
___ Ivan Mažuranić d) Unionistička stranka

51. ___ George Stephenson a) konstruktor benzinskog motora
___ Aleksandar G. Bell b) konstruktor telefona
___ Karl F. Benz c) konstruktor elektromotora
___ Nikola Tesla d) konstruktor parne lokomotive
52. ___ Lajos Kossuth a) prvi hrvatski govor u Dalmatinskom saboru
___ Mihovil Pavlinović b) političar , vođa mađarske revolucije
___ Maksimilijan Vrhovac c) hrvatski književnik u Gradišću
___ Mate Meršić Miloradić d) mecena hrvatske kulture, protivnik mađarizacije
53. ___ Petar II. Petrović Njegoš a) negirao hrvatski narod i kulturu
___ Vuk S. Karadžić b) stekao autonomiju Kneževine Srbije
___ Omer – paša Latas c) slomio otpor bosanskih feudalaca
___ Miloš Obrenović d) crnogorski vladika, pjesnik, državnik
54. ___ Giuseppe Garibaldi a) revolucionar , vođa crvenih košulja
___ Luj Bonaparte b) predsjednik Druge Francuske Republike
___ Henri Dunant c) željezni kancelar , ujedinio Njemačku
___ Otto von Bismarck d) osnivač Crvenog križa

VII . SMATRATE LI NAVEDENE TVRDNJE TOČNIMA ZAOKRUŽITE
SLOVO T , SMATRATE LI IH NETOČNIMA ZAOKRUŽITE N

55. Najzaslužniji za osnivanje JAZU (HAZU) bio je 1866. biskup
dakovački Josip Juraj Strossmayer. T N
56. Zagreb je dobio izlaz na more željeznicom 1873. kada je
završena željeznička pruga od Karlovca do Rijeke. T N
57. Hrvatski je sabor 1874. prihvatio zakon o pučkom školstvu
kojim je uvedeno obvezno osmogodišnje školovanje. T N
58. Subotički biskup Ivan Antunović pokrenuo je 1870. list
Naša sloga za Bunjevce i Šokce u južnoj Ugarskoj. T N
59. Godine 1860. Srijem je vraćen u svoj povijesni okvir
Trojedne Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije. T N
60. Vladar je bio važan čimbenik jedinstva Austro – ugarske i krunio
se za cara Austrije posebno i za kralja Ugarske posebno. T N